

Gazet'a ese de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajut6riale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu s6u 3 galbini mon. sun6t6ria.

Anulu XXXII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 62.

Brasiovu 25/13 Augustu

1869.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Telegramu

alu „GAZETEI TRANSILVANIEI“.

Gherla 22 Augustu 3 6re 15 min., so-site 23, 7 6re 38 min. dim.

„Astadi consistoriulu gherlanu respinse exoperarea concesiunei edarei unei foi besericesci, a careia programa este apararea autonomiei besericesci.“

Bucuresci 22 Augustu c. n. Un'a telegrama din Livadi'a 21 Augustu, din Crimea, anuncia, ca in 19 s6ra a sositu domnitoriulu fiindu primitu cu t6ta on6rea. Indata av6 intelnire cu Ma-iestatea Sa imperatulu si prandi cu famili'a imperiala, asemenea si in 20.

Bucuresci 22. Unu telegramu din Livadi'a alu principelui Carolu din Romani'a conchiama pe 25 Augustu senatulu si camerele la una sesiune extraordinaria. Asta telegrama o aduce „Kr. Ztg.“

Brasiovu 23 Augustu. Excelenti'a Sa domnulu vice-presiedinte la suprem'a curia reg6sca si presiedinte alu „Asociatiunei transilvane romane“ etc. Ladislau V. Popp, dupace se finira lucrarile adunarei generale dela Siomcut'a, a calatoritu pentru restaurarea sanetatei la baele din Valcele, unde se afla acum de vreo d6ue dile si, dupa cum audimu, va mai petrece acolo vreo d6ue septemani. Ni se incaldiesce anim'a, candu ne aflamu in apropiare de barbatii cei devotati binelui patriei si alu natiunei; cu atatu mai multu, candu acestia, asiediati in pusetiunile celea mai inalte ale statului, nu numai nu parasescu a-si da totu concursulu seu inaintarei si inaltiarei in cultura a poporului natiunei sale, ci cu demnitate inspirat6ria de respectu, cu spiritulu, vadi'a, auctoritatea si experientia loru ei sciucastiga si stima inaintea celorlalte natiuni, tocma prin fidel'a alipire si de interesele nationali, cari nu colid6za cu obligatiunea oficiului. Pe astfelu de barbati ii stim6za t6ta lumea, ma si antagonii loru, cu atatu mai vertosu se alipesce de anim'a loru si poporulu romanu, dandule increderea, care o retrage dela toti, cati imbina cu portarea oficialoru si necesitatea de a se retrage dela inaintarea intereseloru intreprinderiloru nationali. Cine stim6za natiunea sa e stimatu si pretiuitu de toti. Noi salutamu cu bucuria bineventandu pe barbatulu reverintii in vecinatatea n6stra! —

— Tocma sos6 totu pentru Valcele si cunoscutulu nostru barbatu Dr. Ratiu in midioloculu nostru. —

— Astadi se citi inaintea comunei besericeii la St. Treime din cetate resolutiunea despre relatiunile intre romani si greci, dupa cum a esitu ea dela in. min. de cultu si instructiune publica. —

? Pentru timpulu recrutarei.

Fiinduca prin legea din 29 Iuliu a. c. s'au ordnatu executarea regulatei intregiri a armatei pentru anulu 1869 si prin ordinatiunea cea mai pr6speta s'a defiptu si terminulu recrutarei anului acestuia pe 1-a Septembrie pana la 15 Octobree: aflamu neaparatu de lipsa a face unele estrageri din

legea pentru intregirea armatei si pentru aperare cu atatu mai vertosu, ca in limb'a romana inca nu veduramu nicairi publicata legea armareii, cu atatu mai pucinu ordinatiunile totu esite pentru executarea ei.

Legea de armare in ambele parti ale monarchiei se statori uniformu prin corpurile legislative, si pentru tierile cor6nei ungueresci se afla in articuli de lege 40, 41 si 42 din an. 1868.

Art. de lege XL din 1868 despre puterea armata primi sanctiunea in 5 Decembre, se publica in camer'a reprezentantiloru in 5 Dec., in cas'a magnatiloru in 6 Dec. 1868. Dupa § 1 alu acestei legi datorita de a purta arm'a e generale si fiacare patriotu destoinicu de a purta arme trebuie se implin6sca in pers6na ac6st'a datorita.

Armat'a si marin'a de resbelu cuprinde in sene ostasii de lini'a si rezerv'a, afara de ac6st'a e armat'a aparatoriloru patriei (Landwehr, honv6d) si cetele (Landsturm).

Liberarea dela servitiale militari prin depunerea taxei nu mai are locu; cei liberati pana acum cu tax'a s6u cu omu in locu remanu liberati. Cei ce platira tax'a de eliberare, inainte de a fi ajunsu la anii recrutarei, nu se pomenescu in legea de aparare nici in ordinatiunea executarei ei.

Datori'a generale de a fi ostasiu incepe cu anulu 20 si tiene 12 ani: 3 ani in lini'a armatei s6u in marina, apoi trecu 7 ani in reserva, si doi ani intre aparatorii tieriei.

Cei ce intra deadreptulu numai intre aparatorii tieriei (honv6di, militie) servescu 12 ani.

In fiacare anu se intregesce armat'a de linia, marin'a si aparatorii de ti6ra prin recrutare regulata din cele 3 clase de etate mai pr6spete, adica d6ua din anulu dinainte si un'a n6ua. Recrutarea se incepe dela clas'a cea mai tinera si se asent6za fiacare destoinicu de arme in armata s6u in marina in ordinea determinata prin s6rtea trasa. D6ca se complet6za contingentulu armatei de linia si alu marinei ceilalti se asent6za intre aparatorii tieriei. Fia s6rtea trasa cum va vrea, ca ea nu mantuesce pe nime de arma, ci s6rtea decide numai, in care armata are se intre; in armat'a de linia s6u in rezerv'a de completare ori intre aparatori.

Reserv'a de completare e determinata a completa armat'a, candu prin vreunu evenimentu extraordinariu ori prin b6la s'ar rariserurile ei; pentruca atunci se chiama in armat'a de linia o parte s6u t6ta ac6sta reserva de completare, care se mesura pe anu cam cu 10 percentu din contingentulu recrutarei si se si recrut6za.

Cei ce intra in rezerv'a de completare potu fi mai scutiti decatu toti de servitiale militari, mai vertosu in timpu de pace, fiinduca scopulu acestei reserve e numai pentru casuri extraordinari, pentruca de altmintrelea remanu in pace pe acasa, fiinduca armat'a si altmintrelea se intregesce prin recrutare in totu anulu si asia rezerv'a de completare pentru crutiarea speseloru nu se va pre pune asia lesne pe pitioru armatu.

Starea completa a armatei austro-maghiare dupa § 11 si 13 alu legei de armata e defipta la 800 mii de fetiori pentru t6ta monarchia. Contingentulu anuale de recruti e de 80.000 fetiori.

Pentru tierile cor6nei ungueresci cade partea de armata 329.632 fetiori; si contingentulu de recruti pe anu: 32.963. Inse din privinti'a scadiamentulu prin b6la etc. pentru tierile cor6nei un-

gueresci s'au mai adausu 19 1/3 0/0, adica 6376 fetiori: prin urmare pentru anulu 1869 s'a defiptu contingentulu de 39.339 fetiori, si un'a reserva de completare preste acestia de 3934 fetiori.

Pe Ard6lu cade contingentulu de recruti pe anu 6001 si rezerv'a de completare 600 fetiori.

Pentru anulu acest'a nu se chiama suptuarne numai 3 clase de etate, cum suna § 31 alu legei de armare, ci 5 clase. Abuna s6na pentruc'a aparatorii tieriei (honvedii) se se inmultiesca mai bine.

Recrutarea se incepe cu clasa de etate, ad. nascuti in an. 1849, apoi se trece la clas'a 1848, dupa aceea 1847, 1846 si in fine 1845.

Mai nainte se incepea recrutarea numai dupa implinirea de 20 ani, dar' acum incepe cu inceputulu vrestei de 20 ani, pentru aceea vine acuma si clas'a din 1849, 1848 la recrutare.

Toti junii destoinici de a purta arma din aceste 5 clase se voru asent6 pentru a intregi contingentulu armatei, care cu clas'a din 1849 si cu pucini din 1848 se va complini, si se va complini si rezerv'a de completare; 6r' din celelalte clase se voru insir6 toti intre aparatorii tieriei, pana candu se voru impliri 82 de batali6ne de infanteria si 32 escadr6ne de cavaleria. — (Va urm6.)

Adunarea gen. a „Asociatiunei trans. pentru cultur'a etc.“

Balulu in folosulu Asociatiunei tienutu in 10 s6r'a in sal'a cea mare a pretoriului f6 indesuitu de publicu si catu se p6te de splendidu. Venitulu in folosulu fondului trec6 cifr'a de 400 fl.

In siedinti'a a d6ua se continua cetirea discursuriloru. D. I. Rusu despre necesitatea studiului istoriei patriei din privire nationala, 6r' d. Buda despre crescere din privire la sciintiele reali; se primira cu multa placere si atentiune. — Se incepura referatele comisiuniloru si se primi regulamentulu de I. Bologa, spre a se pune in lucrare prin comitetu. Dupa acestu regulamentu se infiint6za prin comitate subasociatiuni cu unu directoru in frunte si 6 membri. Fiacine p6te fi membru la subasociatiuni, care contribue cate unu florinu pre anu, spre scopulu inaintarei mai cu inlesnire a culturei poporului. — La cererea societatii „Romani'a“ din Vien'a asociatiunea va pasi la ministeriu pentru dotarea catedrei de limb'a romana la universitatea din Vien'a. — D. Iosifu Popu cetesce si adunarea primesce regulamentulu despre folosirea cartiloru bibliotecei asociatiunei. — Se va tipari o carte agronomica si unu albumu. — Vicariulu Marmatiei report6za despre unu memorandu alu satumareniloru in privinti'a infiintiarei gimnasiului din Seini. Adunarea apromite sucursulu seu moralu. — Se vot6za c6 remuneratia redactiunei „Transilvaniei“ 400 fl., casierului 100 fl. si secretariului II pe anu 400 fl. Dela membrii nou inscrisi incursera 800 fl. si dela doi membrii fondatori 400 fl. Intregu capitalulu Asociatiunei 6r6 40.000 fl.

Sa primitu la propunerea d. Vulcanu a se recerca guvernulu, c6 se aprobeze denumirile ddloru Urechia si Hajdeu, c6 membri onorari. D. I. Popfiu propune si adunarea primesce pe d. A. Mussafia profesoru din Vien'a c6 membru. Si decidenduse adunarea anului viitoriu pe 8 Augustu in Naseudu, presiedintele inchise adunarea cu o cuventare strabat6ria la anima, multiamindu in

tóte partile. La care adunarea respunse cu vivate entusiastice si cantanduse „Desteptate romane“ se departara.

Séra a urmatu concertulu si conferinti'a dsiórei Constanti'a Dunc'a, care vorbindu despre trecutul presentulu si chiamarea femeiei, mai vertosu romane, a desvoltatu tem'a cu atata elocintia, incatu prefacù pe ascultatori si ascultatórie intr'unu entusiasmu freneticu cu dese aplause. Domnisiór'a a contribuitu si la concertu, cantandu cu multa arta din o opera francesca. D. Vulcanu prin dóue poesii umoristice si una seriósa a facutu o placere neexplicabila publicului. — Cu venitul concertului se onorà domnisiór'a Dunc'a spre scopurile întreprinderi sale literarie.

„M. Polgár“ referindu despre adunarea acésta o inaltia pana a o pune de exemplu de imitatiune din punctulu insufletirei pentru cultur'a poporului. — Elu incepe a descrie entusiastice a primire a Excelentiei Sale in numitul districtu, unde in mai multe locuri fù bineventatu si salutatu cu arcu triumfale. — Vomu reveni a impartasi si in specialu. Acum impartasiescu judecat'a celoru ce fara presenti: ca totulu a decursu preste tóta asteptarea, fórté bine. —

Actele sinodali

ale besericeii romane de Alb'a Iulia si Fagarasiu. Date la lumina de

Ioane M. Moldovanu.

Tomulu I.

Amu primitu cu multa bucuria la mana tomulu I din actele sinodali etc. si asteptamu, ca ni se va implini speranti'a a le vedé pre tóte scóse la lumina pe calea acésta. — N'avemu decatu a republicá precuventarea d. editoru la tom. I, pentru cá on. publicu se scia importantia acéstei întreprinderi, cerute imperativu de timpulu presentu, si pentrucá, convingundune de absolut'a necesitate a esirei loru la lumina in tóta extinderea loru, se ne întrecemu in procurarea loru, si inca si pentru tóte besericele respective, pentrucá despre o parte se nu mai remana nimene fara cunoscinti'a loru; ér' de alta parte, pentrucá celu ce le scóte la lumina se devina prin concursulu nostru cu cumpararea exemplariilor edate incuragiatu a continua pana la deplin'a loru publicare. Pretiulu tom. I e numai 1 fl. 10 cr. si se percepe prin d. profesore Ioane M. Moldovanu.

Precuventarea suna asia:

„Lectoriului salute! E cunoscutu, ce pucinu, se cultivéza la noi de unu timpu incóce campulu istoriei besericesci. Daunele provenitórie de aici toti le semtimu cu amaru.

Documente cuprindietória de materialu pretiosu suntu negrigit; si se templa, de nu trece una e-tate de ómeni, si nici in conservatória-le publice nu poti afá acte, cari dupa insemnatare ar' meritá se fia respandite in tóte anghiuirele, cetite si cunoscute de firu in peru la toti filii besericeii.

Ma si multe din cele, ce au esitu in tipariu, ori s'au inmultitu prin decopiere cu man'a, suntu potere-asiiu dice neapropiate; ca preste mesura rari au devenitu cartile, intru cari se cuprindu.

De aici „insecuritate reipublicae, ut alienae“, de care se plange marele maestru alu istoriei, la noi este lege domnitória cu asia potere, incatuabia mai suferé cateva exceptiuni.

Si, Domne, mare lipsa amu avé de cunoscerea vietiei si a faseloru, prin cari a trecutu beseric'a nóstra!

Crescuti mare parte in scóle straine, cu totii laptati cu principia mai vertosu de ale strainiloru, cunoscemu istori'a, dreptulu si asiedamentele altor'a; éra despre ale besericeii nóstre séu nu avemu nici idea, séu de avemu óre cari cunoscintie, acele de comunu suntu prea defectóse. Urméza apoi in modulu celu mai naturale, cá pre lunga cea mai mare bunavolentia, se nu scimu pretiul bunulu, ce avemu, si se o scintimu candu nesuimu a corege reulu.

Spre a contribuí ceva catra delaturarea acéstei scaderi, indemnatu si incuragiatu de mai multi binevolitori me determiná-i la inceputu a tipari actele sinodului din 1868, apoi a largi întreprinderea, adica a culege si dá la lumina si alte acte sinodali ale besericeii nóstre, atatu cele ce se afla numai in carti fórté rari, catu si altele pana aici nepublicate prin tipariu.

Deci infaciesiu onoratulu publicu:

I. Actele sinodului dela 11 Aug. 1868 cuprinsa pre paginile 1—60 si 158—167, dupa originaria-le depusa in archivulu metropoliei.

II. Actele sinodului dela 30 Sept. 1850, p. 61—103, dupa copie si concepte originaria, cari rsm. d. Stefanu Moldovanu, prepositulu capit. din Lugosiu a binevoitu a-mi tramite, si cari amesuratu despunerei dsale se depunu in archivulu metropoliei, unde nu se afláu.

III. Actele sinodului dela 1782, p. 105—135, dupa originaria séu copie facute de man'a eppului Bobu in „Acta resignationis d. Exmi Eppi Greg. Maer et inaugurationis d. Eppi Joannis Babb m. p. electi et denominati 21 8-bris 1802 (sic) consecrati per praelaudatum eppum Maer 6 Junii 1784, installati 11 Julii 1784“, cari tóte acum se afla in archivulu metropoliei.

IV. Alte acte electorali din 1764 si 1751, pag. 136—144.

V. Actele sinodului din 14 Maiu 1742, pag. 145—157, scósa din Protoc. Causarum in praesentia Illmi d. d. Eppi discussarum et dijudicatarum, Anno 1742 die 15 Febr. inchoatum, usque 10 Junii continuatum. Nicolaus Pap de Benye m. p. Protonotarius aplicus, Illmi d. Eppi Fog. vicarius gen. et generalis synodi notarius“, paginile 19—39. Acestu protocolu legatu dupa unu protocolu de correspondintie oficióse de ale lui Klein se afla in archivulu metropoliei din Blasiu.

Tóte acéste m'amu nevolitu a le reproduce, dupa cum jaceau, cu tóte variatiunile, ma chiaru si cu smentelele de péna ale loru.

La calcaniu adausei ceva despre dreptulu de alegere, si unele observari asupra sinodului din 1868, lucrari insuficienti, o recunosc, si totu speru a nu fi condemnatu pentru ele: de óra ce ultra posse nemo obligatur.

Candu si cum va succede continuarea întreprinderi, nu potu scí. Inse propusulu stá si nevolienti'a de a lu realisá inca nu va lipsi. Pentru a i poté ascurá esitu mai bunu, -mi permitu a rogá pre toti celi ce o afla de interesu publicu, cá de cumva au in posesiunea sa, séu sciu unde-va, acte de ale sinódeloru nóstre, se nu-si pregete a-mi face impartasire.

Dintre cele publicate intru acestu volumu, fia -mi hieratu a trage atentiunea o. l. cu descliniere la actele sinodului din 1742.

In acéste acéste starea besericeii nóstre in timpulu acelu este depinsa cu coloru viue si fideli: de una parte lupta pentru a scapá de poterea si pretensiunea teologului, carele pre totu loculu se amintesce alaturea cu episcopulu, si inca cu ce feliu de episcopu! lupta pentru a castigá drepture politice; éra de alta parte sustienerea si observarea constitutionalismului, carele acum mai de totu e scosu din usu si unii ar' fi bucurosi a'lu scóte si din memoria.

Dintr'ensa-le cunoscemu in ce armonia frumósa éra eppulu cu sinodulu besericeii sale; cum deprindeau impreuna potestate besericéscá; cum sinodulu se opunea cu barbati'a la orice ingerentie in afacerile besericesci; cum elu facia cu decretulu imperatescu, ce i producea jesuitulu, staruiea: se se aduca in a-ante a II. diploma leop. in originalibus, si dicea, ca numai dupa aceea va aduce decisiune finale asupra jesuitului; si cum in urma din considerari politice lu primeau, inse numai dupa ce lu legau cu juramentu de fidelitate catra episcopulu, cleru si poporu*). Afara de aceea sinodulu scutea si preutii si protopopii de apesarea episcopului.

Beseric'a nóstra atunci in fapta éra beseric'a sinodale.

Si cari au fostu fruptele libertatii sale?

Le-a spusu S. Klein in istori'a sa**). Beseric'a nóstra a crescutu, si lupt'a natiunei pentru drepture politice — care lupta dupa natura constitutiunei ardeleane nu se potea portá, decatu sub scutul relegiunei — luá dimensiuni, in catu asupritorii seculari cugetara, ca numai asia voru poté continua usurparea, déca voru fi restornatu preepiscopulu Klein.

Si ce este beseric'a nóstra astadi. De jure este totu aceea, ce fuse in dilele lui Klein: ca dens'a pre cale sinodale nu a scaimbatu nemicu in constitutiunea sa. Si óre ce este ea de facto?

Unu episcopu, carele mai multu cá toti a trapdatu pentru latirea santei uniuni, scrisu la Rom'a, suntu acum una suta de ani: suspinamu, candu ni

*) Acte si fragmente de Cipariu pag. 93.

***) Actele acelu sinodu si formula juramenti in Miscellanea p. 398.

se aruoca vorbele: „a te uní insemnéza a perde li bertatea besericéscá“.

Se reinvia densulu adi, adevratu nu ar' aflá aici pre teologulu, caus'a dorerei sale; inse ar' aflá altele, cari póte mai adunci suspine ar' scóte din peptu-i.

Multi plangu adi cu Ieremia profetulu: „Pastori multi au stricatu vini'a“, 12, 10 si socotescu beseric'a nóstra amenintata mai multu, decatu oricandu alta data.

Latiésca-se numai cunoscinti'a despre trecutu, ca impreuna cu ea se va lati si alipirea catra tóte institutiunile cele bune ale besericeii nóstre, pre a caroru base usioru se voru curati scaderile, se va cresce si aduce la deplina desvoltare fruptuósa totu, ce este salutaru. —

Cartelu austro-ungaro-romanescu.

Tractatele de statu, care se inchiaie intre diferite poteri, suntu de mai multe feluri. Unulu din acelea este si cartelulu, carele are a face in lini'a prima cu persónele cetatieniloru de statu, in catu adica respectivele staturi contractante se obléga unulu catra altulu la estradarea reciproca séu a criminaliloru si inculpatiloru in genere, adica politici si nepolitici, séu numai acestoru din urma, cum si a tuturoru individiloru, pe cari unu statulu ii reclama dela celalaltu sub numire de desertori, séu de vagabundi, precum ostasi, studenti, amploiati fugiti s. a. Dela an. 1838 incóce cabinetulu din Vien'a se induplecase a inchiaia cate unu cartelu deadreptulu cu guvernele ambeloru principate romanesce, fara midiuocirea Pórtei otomane. Acelu cartelu se innoi la 1842; éra in dilele lui Alexandru Ioane (Cuza) innoirea lui intempiná fórté mari dificultati in Vien'a, din cauza ca maiortatea barbatiloru de statu din Vien'a nu mai voiea a se „umili“, cá se inchiaie tractate cu „efemerulu guvernulu valachu vasalu turcescu“, ca prentendea, cá se inchiaie si pentru Principate deadreptulu cu Pórta otomana. Acésta impregiurare fù impartasita de catra baronulu Doblhof presedente alu comisiunei respective, dupace cestiunea cetatieniloru reciproce comerciali si diplomatice dintre Austri'a si Romani'a fù adusa in senatulu imperiale si formulata in optu puncte de catra unu deputatu romanu din Brasiovu. In fine cartelulu totu se inchiaie abia in 1865, inse spre mare umilire a guvernului si a statului romanescu. Din acelu momentu nu numai criminalii ordinari, cum furii, asasinii, tetiunarii, bancrotii, nu numai desertorii dela óste, ci si orice individulu lipsitu de pasaportu si oricare inculpatu pentru opiniunile sale curatu politice, sub pretestu ca ar' fi de ecs. democrat, dacoromanistu s. a., póte a fi aruncatu in flera si adusu la urm'a lui preste hotaru. De aceea candu generalulu Türr venitu in Romani'a pe ascunsu, descoperitu inse de spioni, fù reclamatu de catra Austri'a, care pusese unu premiu de diecemii galbini pe capulu lui, Domnulu tieréi nu scid cum se scape altumintrea de blamagiu, decatu ca intr'o di uritiósa din Novembre tramise iute pe unu spionu alu seu la Focsiani, unde se aflá Türr, si prin unu biletu scurtu ilu provocá, cá la momentu se tréca inca in acea nópte la Giurgiu spre a scapa in Turci'a.

Noi inca suntemu pentru estradarea reciproca a criminaliloru ordinari, inse numai cu modulu, precum se intempla acésta in staturile unite ale Nordamericeii; éra incatu pentru refugiatii politici pretindemu drepturile recunoscute tuturoru celorlalte staturi europene. Intra aceea cestiunea cartelului austro-ungaro-romanescu se desbate cu mare favóre in diariile romanesce. Diariulu „Traianu“ in Nr. 38 tiene sub titlulu:

„O MARE CESTIUNE NATIONALA.“

Estraditiunea. In materi'a de estraditiune, romanii pana acum s'au aratatu prea mana sparta. Ei s'au facutu, si la 1838 si la 1842 si in 1865, gendarmii Austriei, fara a trage nici unu folosu reciproc. Scusamu guverne cá alu lui Mihaiu Sturza, ca-ci acelea cá nescé regimuri pure boieresce, aristocratice, fundate si sustienute de straini, nu se intielegeau in trebi de acéstea: nu le éra ertatu chiaru. Dara nu putemu fi totu atatu de generosi pentru guvernele dela 1859 incóce, cari au statu pe o basa propria si oricum au fostu unu productulu alu vointiei nationale; prin urmare, trebuieau, erau datori a lucrá pentru binele romanescu, inainte de tóte. Si, o! domne Dumnedieule! de ce n'a fostu asia?! Ce departe amu fi astadi sub tóte privirile!

Gresiéla in materia de estraditiune a statu in

acea, ca pe candu in Europ'a este unu usu mai generalu de a nu estradá nici dupa unu chipu pe consangeniului sei, pe nationalii sei, noi i amu estradatu sub feliurite preteste, de: vagabundi, refractari, desertori etc. Sub tóte pretestele amu datu, amu datu, totu amu datu, dar' nici odata nimicu n'amu luat, pentruca n'avemu ce luá. Pamentulu nostru este liberu, imbelsugatu, binecventatu de Dumnedieu. Prin urmare de aici, pana acum celu pucinu, n'avea romanulu de ce fugi. Nu scimu de acum ce va mai fi. Cu tóte, ca pentru o séma de favoriti ai dilei n'ar fi nici o superare: Germanii, muscalii, ungunii si israelitii suntu gat'a a ocupá imediatu loculu, ce ar' remané golu prin emigrarea unui romanu. Unu romanu mai pucinu, este unu castigu mai multu pentru litfele venetice. Dar' nu le va ajutá Dumnedieu! . . .

„De n'a peritu Romanulu, candu ordele barbare
Veniau cá si locuste in agrii semenati,
Lipsindu pe fiu de tata si pe surori de frati;
Acum candu bratiu-i ageru in lume'i cunoscutu,
Tu, bravulu Romane, mai credi, ca esti perdutu?“

Andr. Muresianu.

De n'a peritu romanulu, catu erá in agonia Itali'a si Spani'a, catu a dormitu marea, nobil'a si generós'a Francia; — dar' acum nu mai piere. Este ultim'a cercare, ultim'a fortuna, ce ne bantue. Va trece in curendu, si va trece cu atatu mai rapede, cu catu suflarea ventului libertatii si a principiuului nationalitatilor a inceputu érasu a esi din plomanii uriasi ai Franciei, desteptate prin intrigile... ce neamicii latinatii faurescu la Dunare de trei ani. . . . Se traiésca Franci'a! Se traiésca Itali'a! Se traiésca Spani'a!

Se traiésca surorile nóstre cele mari, ce nu ne voru lasá a ne cutropi; dar' si noi se damu din mani!

Nu fura indetule calamitatile, ce a reversatu preste noi acelu nefericitu cartelu, ce Austri'a isbutise a smulge la 1865 dela guvernulu lui Cuza pentru estraditiunea desertorilor, refractarilor si vagabundilor; — nu fú destulu, ca sub aceste denumiri se cerura si se dedara numai romani néuosi, éra nici decum vreunu strainu, precum: evreu, ungunu, sasu, croatu etc.; supusi austriaci, ce implu Romani'a. Acum audimu, ca s'ar fi tractandu diplomaticesce intre guvernulu nostru cu acelu austromaghiaru pentru reinnoirea fatalului cartelu din 1865! Nu numai atat'a; dar' se dice, ca se va mai adaugi o clausa pentru „estraditiunea romanilor ardeleni séu banatieni, ce petreceau pácnicu intre noi, studiandu, profesandu, speculandu, agricolandu“.

Fi-va acést'a cu putintia? Cum se calificamu fapt'a din punctulu de vedere alu sacrelor nóstre interese nationale, de se va realisé?

Cum ére se numimu pre cei ce voru pune semnatur'a lor, cá se estradea la o sigura perdere pre fratii nostri de sange si anima? pre nisce neofensivi dascali, scolari, comercianti si agronomi? Acést'a fi-va recunoscinti'a, ce datorimu fratiloru de preste Carpati pentru valurile de lumina, ce au reversatu ei preste intregulu nému romanescu, de secolu si pana acum, prin Maiori, Claini, Aaroni, Sincai, Iorgovici, Cichindeli, Fabiani, Lazari, Bariti, Iacobi Stamate metropolitulu, Barnuti, Muresiani, Lauriani, Papii, Cipari, Suluti, Mocioni, Bojinci, Martiani si suma altii?

O Fagarasie! O Maramuresie! vetre antice si sacre, unde s'au plasmuitu misteriiile némului romanu! Plantati giulgiulu in animile vóstre! Sfasiatu-ve sinulu, ca-ci sórtea vóstra este sórtea ce a avut'o Agripin'a, mum'a crudului Nerone! Ati purtatu in pantecelu vostru pui de naporca asasini!

O! umbre sante ale . . . martiriloru . . . Intórcetive facia despre noi, peccatosii, ca-ci n'ati avutu pentru cine a ve devotá, versanduve unu sange pretiosu spre mantuirea némului romanescu! Pigmeii de astadi nu ve mai cunosc. Nu merita a purtá sacrulu nume de romani!

Candu „Monitorulu oficialu“ din 1865 a publicatu fatalulu cartelu de estraditiune, despre care vorbiramu, d. M. Cogalniceanu, simplu particulariu si in opozitiune atunci, ilu primi cu urmatóriele amare cuvinte, expresiunea unei legitime indignari publice. (Va urmá.)

Cronica esterna.

ROMANI'A. Societatea academica romana tiene regulatu siedintie in tóte dilele afara de serbatori, incependu la una óra d. m. Inca totu n'au sositu toti membrii, cari se astépta: dd. Hurmuzachi, Baritiu, Alexandri, Nicolai Ionescu. Dlu Cipariu va intardia catuva timpu atatu din caus'a sanetatii catu si din ceea a publicarei gra-

maticii. In dóue siedintie private academice s'au tienutu desbateri importante asupra autenticitatii séu neautenticitatii cronicii lui Huru. In alta siedintia despre alfabetulu lui Cirilu. —

— „Romanulu“ intr'o scrisóre din Bacau 4 Aug. rectificá, ca dupa reportulu prefectului numerulu oiloru duse de maghiari preste granitia dela Brusturós'a totu a fostu 1600, apoi coresp. mai descopere alta afera asia:

„La punctulu Oituzu, districtulu Bacau, marc'a tieriei nóstre a fostu sferimata cu totulu de catra sentinelele austro-maghiare prin lovituri de glontie.“ Si intréba pe ministri de ce totu tacu. —

— Dlu V. A. Urechia a calatoritu la Copenhag'a la congresulu internationalu de archiologia cá unulu dintre membrii romani. Congresulu se deschide in 27 Augustu. „Ad. N.“ —

— Despre calatori'a domnitoriului romanilor cetimu in „Romanulu“ depesi, cumca in 16 Augustu a sositu in Odessa de unde a plecatu pe batelulu Casbeck catra Crimea. Séra in 18 a sositu in Sebastopole si in 19 a visitatu fortificatiile orasiului.

E interesanta descrierea calatoriei domnitorului pe Dunare, pentruca in tóta calea vaporului domnescu vapórele straine au statu pe locu arborindu pavilonulu Romaniei.

La Tulcea a fostu salutatu de autoritatile otomane; garnison'a cu muzicele si capii prezentau armele. Pe tóte cordónele otomane erá inaltiatu pavilonulu romanu. Bastimentulu de resbelu austriacu in parada, cu pavilonulu Romaniei si cu mateloti pe coverte, a repetatu continuatu urarile.

La punctulu unde Dunarea pórtá augustulu nume alu Inaltimei Sale, Inaltimea Sa a visitatu in ameruntu lucrurile de arte, ce se facu acolo cu machine puterice si observandu o nóua inventiune de dragare, a recomandat'o dlui ministru alu lucrarilor publice, pentru a o usitá la canalizarea riurilor in Romani'a.

De aici si vaporulu de resbelu britanicu, care veniea espresu din diosu, a insocitu pe Inaltimea Sa pana la Sulin'a, unde a fostu primitu cu onorile cuvenite si cea mai mare bucurie. Bastimentele erau arborate cu pavilonulu Romaniei. Comisi'a européna a datu unu prandiu Inaltimei Sale, la care au asistatu toti reprezentantii puterilor mari, autoritatile locale, intre cari si colonelulu rusescu transmis de Majestatea Sa imperatorulu rusiloru, pentru a fi alaturatu persónai Inaltimei Sale.

Inaltimea Sa a aratatu regretulu, ca nu a pututu se se oprésca, pentru a esprimá prefectiloru din Brail'a si Galati multiamirile Sale pentru entusiasmulu, cu care a fostu salutatu de poporati'a. —

— Senatori alesi la primul colegiu:

Bucuresci, d. Ioane Manu.
Ploiesci, d. Stefanu Greceanu.
Tergoviste, d. Ioane Costescu.
Buzeu, d. Alecu Boranescu.
Focsiani, d. Alecu Cost. Mavrocordat.
Tecuciu, d. Alecu Vidrascu.
Berladu, d. Ioane Palady.
Vasluiu, d. Temistocly Bastaki.
Husi, d. Scarlatu Mavrogeni.
Iasi, d. Nicolae Dros.
Botosiani, d. generalu Nicu Mavrocordat.
Dorohoiu, d. Alecu Muruzi Svoresceanu.
Galati, d. Alecu Muruzi Pechianu.
Bolgradu, d. Iancu Desliu.
Rimnicu-Seratu, d. Plagino.
Ismailu, d. colonelu Paucescu.
Romanu, d. colonelu Varnavu.
Pétr'a, d. Petre Balanescu.
Falticeni, d. Petrache Softa.
Bacau, d. Dim. Cracte.
Pitesci, d. generalu N. Golescu.
Campu-Lungu, d. Stefanu Golescu.
Rimnicu-Valcii, d. Const. Lahovari.
Tergu-Jiu, d. Iorgu Stefanu Bobescu.
Severinu, d. George Costa-Foru.
Slatin'a, d. Teodoru M. Galitia.
Craiov'a, d. Ioane Dimitrie Ghica.
Caracalu, d. colonelu St. Vladoianu.
Giurgiu, d. colonelu Locusteanu.
Magurele, d. C. Filipescu.
Calarasi, d. Grigore Moscu.
Brail'a, d. colonelu Rahtivanu.
Cahulu, alegerea neefectuata, nefiindu numerulu alegatoriloru cerutu de lege. —

Senatorii alesi la colegiulu II:

Bucuresci, d. Nicolae Nicolescu.
Ploiesci, d. Nic. Homoriceanu.
Buzeu, d. C. Desliu.
Rimnicu-Seratu, d. Banica Penescu.
Focsiani, d. Ioane Pastia.
Bacau, d. Dr. Prodanu.

Romanu, d. Nicolae Ionescu.
Pétr'a, d. Serbanu Cananau.
Falticeni, d. Costache Mortianu.
Iasi, d. Nicolae Ionescu.
Vasluiu, d. Teodoru Veissa.
Berladu, d. Al. Cost. Stoicescu.
Tecuciu, d. Alecu Manole.
Galati, d. Christodoru Alexandri.
Ismailu, d. colonelu Const. Varnavu.
Bolgradu, d. Costache Cantacuzino.
Cahulu, d. Nicolae Lahovari.
Husi, d. Nicolae Pacleanu.
Brail'a, d. Petrache Simu.
Calarasi, d. Scarlatu Ghica.
Giurgiu, d. George Germani.
Magurele, d. Nic. Butculescu.
Caracalu, d. Stanutia Cezeanu.
Slatin'a, d. N. Baticoveanu.
Craiov'a, d. Cost. N. Brailoiu.
Severinu, d. generalu Tell.
Tergu-Jiu, d. Stefanu Furmusieanu.
Rimnicu-Valcei, Petru Munteanu.
Campu-Lungu, d. Nicolae Cretiulescu.
Pitesci, d. Dimitrie Maala.
Tergoviste, d. colonelu Contiescu.
Botosiani, d. Vasile Nicolescu.
Dorohoiu, d. Panaitu Casimiru.

Turinu 1/13 Aug. 1869.

Panlatinismulu.

Peuples formons une saint alliance
Et donnons-nous la main. —

Béranger.

Panlatinismu! Éca unu cuventu inspaimentatoriu pentru nobilii si liberalii nostri stapani, cuventu, la audiulu caruia redactorii lui „K. K.“ din Clusiu se voru infuriá, precum se infuria tau-rulu candu ei intindí inaintea ochiloru o pandia rosia. „Utopia, chimera, visu“ voru strigá ei. Da, noi suntemu visatori, noi credemu in realizarea mariloru si nobililoru visa ale poporaloru. Se nu uite, ca visulu nostru mane póte fi realizatu. Unu visu fú crestinetatea? visu ideea lui Cristoforu Columbu, visu nascerea democratiei, visu prochiamaarea drepturiloru omenesci si a suveranitatii poporului, visu fú si unitatea italiana.

Pentruca unu poporu se póta realisé unu visu, o dorintia, o aspiratiune nobile si legitima — trebuie se lucre. Pentruca se póta lucrá trebuie se aiba credintia in sine insusi, in drepturile si misiunea sa. Noi amu cadiautu atunci, candu amu perdutu credinti'a chiamarei nóstre. Atunci cosciinti'a nóstra a adurmitu. Suntu dóuedieci de ani de candu ea s'a desteptatu. De atunci ascultat'amu óre intru tóte vocea ei? Nu. Éca peccatulu nostru. Binecventarea lui Ddieu nicaire nu se arata mai potinte cá in Transilvani'a. Aici natur'a suride cu surisulu femeiei, Carpatii — cu codri eterni — ne privescu dulce si paru a ne dice: „Fiti uniti, unirea e putere“. Candu vomu intielege asta voce santa?

Filoromannulu V. Ruscalla tratandu cestiunea panlatinismului, arata catu e de mare necesitatea unui congresu neolatinu. Elu dice, ca in urm'a congresului etnograficu din Moscva, in urm'a reuniunei gintiloru slave in Prag'a, Agram si Lubian'a, in urm'a intrigelor si minelor Rusiei, care impinge pe variele natiuni a-si sacrificá propri'a independinti'a nu pentru a compune o federatiune a diferitelor natiuni slave, ci pentru a se contopí tóte in un'a (ce dupa noi e imposibile) se simte imperios'a necesitate a uniunei gintiloru latine. Se n'asteptamu, cá guvernulu celoru cincii natiuni latine (francesa, italiana, spaniola, romana si portugala) se lucre pe cale diplomatica in asta directiune. Numai partit'a liberale a celoru cincii ginti latine póte pune basile unei lege, alian-tie, federatiuni etnice, pentruca ea singura voiesce cea mai estinsa libertate a individulu, a comunei, a comitetelor (judeciiloru, departementelor); libertatea cultului si a presei, renunciarea la ori ce cucerire de tieri locuite de natiuni straine; prin urmare stergerea ostiriloru permanenti. Ar' trebui cá celebritatile Franciei se constituie una societate panlatina, si se invite pe liberalii italiani, spanioli, romani si portugali — precum propuse d. Maniu in diurnalulu „Traianu“ — la Parisu, parte spre a pune fundamentulu astei alian-tie, parte spre a se contielege asupra modulu cum s'ar poté constituí in fiacare natiune in unu modu conforme, suveranitatea poporala.

Adeveratu, ca in situatiunea critica, in care se afla astadi gintile latine, e grea realizarea astei alian-tie, pentru asta inse nu trebuie se ne descura-

giamu; din contra trebuie se discutam modulul cum se realizam, atunci candu desordinele actuali se voru fi complanatu, si libertatea si independen-ti'a gintiloru latine voru fi asecurate. —

I. C. Dragescu.

Parisu 16 Aug. Diu'a onomastica a imper. Napoleonu a fostu celebrata la Parisu si in tote provincile cu celu mai mare entusiasm si inde-sare a multimei. Nu s'a intemplat nici unu acci-dentu. Decretele de amnestia au fostu primite pre-tutindeni cu cea mare satisfactie. In Parisu eri 153 persone, condamnate pentru delictu de presa seu politice, au fostu liberate. —

— Decretulu de amnestia alu imp. Napoleonu III., dto. din 14 Aug. suna asia: „Vrendu a santi ani-versari'a de un'a suta ani a dilei nascerei lui Na-poleonu I. prin unu actu, care corespunde simtie-minteloru nostre: damu una amnestia deplina tutu-roru condemnatiloru pentru crime si delictu politice, pentru delictu comise prin presa, prin tipariu de carti, adunari politice si coalitii si in fine pentru deosebitu transgresiuni.“

Acesta amnestia are o mare importantia atatu pentru interiorulu Franciei catu si pentru lumea esterna. Statele, a caroru opiniune expresa prin diurnale va fi detragatoria acestui actu, se voru do-vedi, ca porta frica de undulatiunile libertatii ce reincepe a se revarsa din Franci'a si din sinulu panlatinismulu. —

— Prin decretu cu dat'a din 16 Augustu s'a dispusu, ca spelele inmormentarei maresialulu Niel se se faca pe contulu statulu.

Generalu Adolf Niel se nascu in 1802 in de-partementulu „Haude Garone“. Absolvandu scol'a politehnica si studiele de ingineria din Metiu fu ca locuteninte comandatu la armat'a din Afric'a, unde a excelatu in lupta, incatu fu denumitu indatu ma-ioru. In 1849 ca capu alu statulu maioru con-duse ocuparea Romei. 1854 combatu Bomarsundulu in marea baltica. 1859 fu eroulu decidatoriu alu bataliei dela Solferino, respingundu pe c. Wimpfen cu armat'a austriaca. 1867, 19 Ianuariu ca mi-nistru de resbelu a facutu multu pentru regenera-rea si reorganizarea armatei franceze. Nicairi nu cetimu, ca ar' fi fostu si mare amicu alu libertatii.

Literariu.

DESPRE ORIGINEA ROMANIEI.

In marginea orientala a Europei, este o na-tiune apasata, ciuntata, desmadulata, dara nici odata perduta, a careia trupu de capetenia, astadi pe diu-metate liberatu, se tiene de Turci'a printr'o simpla legatura de vasalitate, si alte doue parti suntu snptu Austri'a si Rusi'a. Acesta natiune, multu timpu perduta, ca se dicu asia, in midiuloculu sla-viloru, maghiariloru, greciloru si turciloru, nu-si da ei insasi altu nume de catu numele acelei familie a limbeloru de astadi, in care domnesce vocabula-riulu latinu. Ea se numesce natiunea romana, (ro-mane, romaine) er' vecinii ei o numescu Vlacu seu Valaque, nume pote mai apropiatu inca de antaiele ei origine, limb'a ei este o limba romana, sora cu limb'a oil, vera cu limb'a oc si si. Acesta na-tiune afundata suptu gintele straine, nici concis-tele insiruite, nici furi'a navaliriloru, nici incet'a patrundere a moravuriloru si a exempleloru, nici inriurirea relegiunei, celu mai puternicu dintre tote mobilurile, nici insasi scaderea morala a unei lungi supuneri nu isbutira nici odata a o denatur'a. Ro-mani'a a pastratu puternicu limb'a si nationalitatea ei. Unde este tain'a acestei neintieles staruinte? ea nu pote fi decatu insusi in principiu, in elemen-tele nationalitatii romane.

Parerea cea mai respandita este, ca romanii se cobora din coloniele romane ale lui Traianu in Daci'a la nordulu Dunarei de diosu: colonii, care, dupa ce imperiulu a lasatu preste pucinu aceste conciste departate, ar' fi traitu in midiuloculu bar-bariloru prin insasi puterea loru. Faptulu coloni-sarei si alu dainuirei ei este sicuru; si acesta expli-care a nationalitatii romane ne pare totu atatu de nedeplina pe catu faptulu este de netagaduitu. Re-mane a explic'a explicarea. Cum o colonia romana, presuind'o catu de mare, putut'a intemeia o na-tiune romana nesfarimata, in locuri ocupate abia o diumetate de seculu, si apoi cu deplinu nepusite de catra imperiu; candu in tieri multu mai apropiate

de Itali'a si romanisate intr'unu cursu de timpu cu multu mai mare, precum Panoni'a si Iiri'a, tradi-cerea romana a disperitu?

Se ne silimu a ne urca ceva mai susu in isto-ria. In seclulu alu VI-lea inaintea erei crestinesci (epoca in care amu pusu, dupa d. Amédée Thierry, miscarea cea mare a Chimrisiloru seu Cimerianiloru dela marea negra spre Occidente, care populi des-partieau stabilimentele grecesci de ale Chimrisiloru? Er'a ginte resboinica a greciloru; nu grecii primi-tivi, cari erau negresitu din famili'a Pelasgica, ci fratii acelu geti seu daci, pe cari au voitu inde-siertu se i vedea candu ca pe nisce gothi si candu ca nisce slavi, si cari nu erau nici gali, dar' multu mai aprupe de gali de catu de ori care altu poporu prin moravurile loru eroice, prin credinti'a loru despre vieti'a viitoria, si neaperatu si prin sange. Se vede, ca a fostu si unu legamentu tare intre relegiunea lui Zamolcisi si Druidismulu.

Traci'a curatu disa, prinsa de coloniele gre-cesci, fu subjugata, si mai multu seu mai pucinu grecita de catra macedoneni: remase la nordulu Hemusulu ramuri neaternate de acesta ginta, meste-cate cu cei din urma veniti Chimrisi, si aceste ele-mente, domnite prin alte tribute venite din Asi'a, formara resbelniculu imperiu alu daciloru si geti-loru, completanduse, printr'unu elementu nou gal-licu. O rezervare galica, respinsa de miscarile chi-mice, se facu in adeveru, dela Occidente spre Oriente in secolulu alu III-lea n. l. I. C. In pagina 24, si urmatoriele ale tomulu I descrieramu invasiu-nea trectoria a Macedoniei si a Greciei, apoi sta-bilirea navalitoriloru in Greci'a, in Serbi'a, in Croa-ti'a, in Slavoni'a, in Ungari'a, in Transilvani'a, si pana in Poloni'a. Spre apusu domnira pe ilirieni seu se ambinara cu densii; spre resaritu, intrara in contactu, in lupta si in ambinare cu dacii seu geti: din contra, alte populatiuni spre exemplu taurischi (Transilvani'a) si negresitu o parte din bastardi, poporu mare galicu seu semigalicu, care se intin-deau preste Carpati pana in Ucraina, pare se se fi topitu cu dacii. Acesti resbelnici ai coloniei lui Traianu, cu pletele lungi, cu nadragii lungi galici, (bragou-vraz), cu palele tataresci, cu caciulile fri-giane seu persane, portu pe trasurile loru, in por-tulu si in armele loru caracterulu unei origine me-stecate.

Galo-iliriani, batuti de geti, cadiura suptu ro-mani, lasandu in urma-le numele Albani'a ca unu suveniru nestersu alu limbei si alu ginte loru. Galo-getii se vediura atunci in faci'a cuceritoriloru lumei. A trebuitu unu Traianu spre a birui pe biruitorii lui Domitianu. Biruinti'a romaniloru fu deplina.

Unu scriitoriu mare (Edgar Quinet) descrie de curendu, reinvie in ochii nostri puternic'a opere a colonisarei romane in Daci'a. Scopulu lui este de a scote la lumina tradicerea latina a Romaniei, si l'a implinitu in intregime; este inse de capetenie se nu uitamu, ca legiunile lui Traianu au diditu pe o temelia omenesca si viua; ca au distrusu clas'a resbelnica a daciloru, de sicuru inse, ca nu si acele parti de diosu ale coloniloru, mai multu seu mai pucinu lipsite de dreptulu sabiei, care la gintele eroice, cultivau pamentulu pentru bataci; ceea ce peri, fu mai cu sema daculu curatu disu, clas'a domnitoria; si fiinduca daculu a concisu seu a sub-jugatu felurite popora galice, este de crediutu, ca tipulu galicu trebuie se fia fostu forte mare in clas'a de diosu.

Din aceste trei elemente; 1-iu latinu, adica italicu si galo-romanu; 2. tracicu si geticu; 3. galicu alu Orientelului, nascu o natiune galo-romana, in virtutea acelu principiu de asemuire lesnitiosa ce ne areta istori'a intre italianu si galu, principiu ce pare, ca lu impartasiea ginte tracica. Asimila-rea fu astfelu incatu biruiti -si apropiara tradice-rea biruitoriloru, si toti voira a fi fiii lui Traianu; civilisarea cadiu cu repeditiune, colonii romani, des-partiti pentru totudeun'a de imperiu, pucinu cate pucinu se cufundara cu cei mai din nainte supusi ai loru intr'o semi-barbaria, fara ca acest'a se i o-présca de a remane o natiune latina. Imperiulu Orientelului nu i a pututu greci. Gotii, hunii, bul-garii, maghiarii, slavii, turcii ii a coplesitu de multe ori, ii a inghititu; totudeun'a, valulu scurganduse se revediu Romani'a. Lucru demnu de luat u aminte, acolo unde galulu, galo-romanulu, insasi la portile Italiei a fostu mestecat cu pelasgii iliriani, cum in Serbi'a, Croati'a, Slavoni'a, a perdutu acea limba romana-bulgara (?) ce a avutu-o in comunu cu romanulu; a fostu pana in sfirsitu aserbitu de

slavu*); acolo unde galo-romanulu s'a amestecat u cu traculu, cu getulu a statu pana in dilele no-stre, si acum va remane pentru totudeun'a. Galo-Romani'a dela Dunare, acea sora de lungu timpu uitata a Franciei si a Italiei, s'a scapatu pre sinesi numai prin instinctulu ei; prin cuno-scinti'a despre ea insasi va asecura mai temeinicu viitorulu ei. Valachulu, velciulu dela Oriente (le welche d'Orient) ce nu lu putura face nici grecu, nici turcu, nu va fi nici odata nici slavu, nici germanu. Se nu respinga acestu nume de Valaque ce inveluesce pe acelea ale antailoru sei strabuni**). Elu se recunósce cu dreptu cu-ventu fiu romanu; dar' se nu uite, ca suptu tra-dicerea acelei Rome, ce a datu Europei civilisarea materiala, ordinulu din afara alu lucruriloru, o tra-dicere mai antica adusesse principiulu vietiei din in-tru, suflarea nemurirei. Fiii lui Romulus, suntu si fiii lui Zamolcisi(?). Naintea parintelui Iove, Iu-piter alu capitoliului, o alta deitate initiata pe stra-mosii loru, tainiculu Tut-tat***) parintele omeni-loru, conducatoriulu sufleteloru, carele a imperatitu, in timpi antici, dela Crimea pana la Celtiberi'a †). Astadi inca, copilulu Valaque seu romanu, nu saluta pe tata-seu si pe mama-sa in limb'a Romei; elu nu i chiama pater seu padre, mater seu madre, ci tata (tateu) mama (mameu)! Elu ingana an-taiele i vorbe in aceasi limba cu copilulu celtu din Gali'a seu Bretani'a, din Scoti'a seu Irlandi'a. Ca si stalpii podulu lui Traianu suptu apele Dunarei, radecini mari primordiale, se aratu ici si colea suptu valu latinu alu vocabularulu romanescu.

Valaque seu romanu, seu ca se dicu mai bine Valaque si romanu, galo-romanulu din Oriente n'are prea multu cu indoita lui origina ca se res-pinga atatea apasari straine si se mérga spre da-tinile lui! —

„Rom.“

Henri Martin.

*) Din pricin'a negresitu a facultatii de asi-milare ce este intre ginte pelasgica si elenica cu cea slava. Adeverulu cere se spunemu, ca acolo importarile poporeloru slave fura numeroase in tim-pulu navaliriloru lui Atil'a si mai in urma.

**) Acestu nume este datu ca o modificare alu aceluia de Welche; elu este form'a germana de Gaël seu Gaelois (Gal), dar' s'ar pute decompune si deadreptulu din celticu: Gwyddel-aih Gwylaih; gallica gens, ginta galica.

***) Teutates.

†) In Spani'a.

Nr. 2469 ex 1869/civ.

3—3

Edictu.

Din partea judecatoriei districtuale in Fagarasiu, se face deobste cunoscutu, cumca la cererea dlui S. Tag-licht contra dlui George Mihaiu din Porumbaculu supe-riore s'a concesu executiv'a vendiare a realitatiloru ce-lui din urma si anume:

1. Pamentulu nefructiveru sub Nr. top. 15.
2. Agrii de sub Nr. top. 1338, 4403, 4628, 6298, 6302 si 6500 toti la olalta de 1 jug. 1592⁰; apoi
3. Fenatiile de sub Nr. top. 4364, 4410, 5180 si 843 tote la olalta de 2 jug. 1419⁰, tote acestea rea-litati pretiuite cu 147 fl. v. a. determinanduse timpul u vendiarei pre 28 Augustu si 28 Septembrie 1869 totu-deun'a la 11 ore ante-amedi, in cas'a oficiulu comunale in Porumbaculu superiore prelanga depunerea vadiulu de 60% dupa pretiulu de exclamatiune determinatu cu 147 fl. v. a.

Deci dara se provoca toti aceia, cari cugeta a avé vreunu dreptu ipotecariu seu alte pretensiuni la realita-tile acestea, — de si ou s'au incunosciintiatu in deosebi — a-si inainta pretensiunile loru in forma de incusa in ter-minu de 15 dile dela cea depre urma di de publicare a edictulu acestuia, ca-ci la din contra singuri voru avé a-si multiimi urmarile.

Fagarasiu in 19 Iuliu 1869.

Din siedinti'a judecatoriei districtuale.

CURSURILE

la bursa in 24 Aug. 1869 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 91½	cr. v. a.
Augsburg	—	—	121	10
London	—	—	123	80
Imprumutulu nationalu	—	—	62	70
Obligatiile metalice vechi de 50%	—	—	72	90
Actiile bancului	—	—	722	—
„ creditulu	—	—	309	20